శ్రీ సదాశివ బ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారి

ఆత్మవిద్యావిలాసము

శ్లో॥ యత్ పాదపద్మ మకరంద జుషాం నరాణాం
సంసార ఘోర భుజగాన్నభవేత్క్మ భీతిః।
సచ్చిద్ఘనం సకల సౌఖ్య లవాంబు రాశిం
శ్రీదక్షిణాభిముఖమూర్తి మజం భజే ఽ హం॥ 1

శ్లో॥ ఏతావ దేవ ఖలుపుంభి రవాప్త మర్థం
యచ్చేతసో నిలయనం నిజతత్త్వ బోధే ।
ఆక్రోశనం శ్రుతి శిరాంసి యదర్థమేవ
కుర్వంతి యేనహి భవేత్ పురుషస్సుఖాబ్ధిః ॥ 2

శ్లో॥ మాతేవ పుత్ర మనుబోధయతి శ్రుతిర్హి
లోకం సమస్త మపి యోజయితుం సుఖేన ।
తస్మాచ్ఛ్రుతే రభిహితార్థ మతంద్రితేన
చిత్తేన సాధయితు మత్ర జనాయతధ్వం ॥ 3

శ్లో॥ ఆదావిదం సకలమేవ జగత్సదాసీత్
కుంభాది వత్తదనుశక్తి యుతేత్సరస్మాత్ ।
అకాశ వాయు దహనాంబు భువోబభూవః
వాతప్రసక్త సవిలా దివ వీచిపూరః ॥ 4

శ్లో॥ సూక్ష్మాఖ్య భూతగత సత్త్వరజస్తమోభిః
లింగం శరీర ముదభూదత ఈశ్వరేచ్ఛా ।
పంచీచకార వియదాదిక భూత సూక్ష్మాని
అండం హ్యభూదత ఇదం సహజీవభోగ్యైః ॥ 5

శ్లో॥ సృష్ట్వా జగత్ సకలమేవ మశేషకర్తా
తత్రావిశత్ పునరుపాగత జీవభావః ।
విస్మృత్య సత్య సుఖబోధ మయస్వరూపం
భ్రాంత్వా భ్రమత్ యనిశమస్త వివేకలేశః ॥ 6

శ్లో॥ ఇత్థం ప్రమాదవశతః పరిముహ్యమానః
దేహాత్మ బుద్ధి పరికల్పిత కర్మ బంధః।
స్వర్గాది భోగ గమనాగమనాతి భిన్నః
లూతా వదేష భవ మభ్యగ మచ్ఛిదాత్మా ॥ 7

శ్లో॥ మాయాయుతస్త్వ గమ దీశ్వరతాం చిదాత్మ
చావిద్యయా యుగ భవద్ధృత జీవభావః ।
మాయా భవేత్ విమల సత్త్వ గుణ ప్రధానా
ప్రోక్తా మలా పిహిత సత్త్వగుణా త్వవిద్యా ॥ 8

శ్లో॥ ఏకోప్యనేక ఇవ భాతి శరీర భేదాత్
ఆత్మా ఘటాది గతభేద వశాద్ వియద్వత్।
దేహేంద్రియాదిషు చలత్సు నిజప్రకాశాత్
పూర్ణో ఽ పి నిశ్చల తరో ఽ పి వికార వద్వత్ ॥9

శ్లో॥ ఏవం భవార్ణవ నిమజ్జన దుఃఖితేషు
లోకేషు పూర్వజని సంచిత పుణ్య పుంజైః ।
కశ్చిద్ విశుద్ధ మతి రేత్య గురుం కృపాబ్ధిం
ప్రాహ ప్రణమ్య భవసాగర లంఘనేచ్ఛుః ॥ 10

శ్లో॥ సంసార ఘోర జలధౌ భగవన్ నపారే
తాపత్రయోఘ దహనే సహజారి నక్రే ।
మోహాంభసి ప్రచల దుద్భవ మృత్యుభంగే
వీక్ష్యాంతరస్మి పతితం జగదద్యభీతః ॥ 11

శ్లో॥ మాతుః స్థితస్యజఠరే వచసాం చ దూరం
దుఃఖం పునర్జనన కాల భవం దురూహ్యం ।
బాల్యే ఽ పి దుఃఖ మవిషహ్య మవారణీయం
ఆలోచ్య భీతి రధునా మహతే మమోత్థా ॥ 12

శ్లో॥ తారుణ్య మేత్య కులయౌవన రూప సంపత్
విద్యాత్మ గర్వ పిహితాత్మ హితాభిలాషః ।
విణ్మూత్ర మాంస రుధిరాస్థి మయే శరీరే
నార్యా రుచిం సముపయాతి జనో విచిత్రం ॥ 13

శ్లో॥ సర్వాపదాం నిలయమేత్య వయోధికత్వం
జంతుః సుఖం నలభతేహ్యాపి కించిదత్ర ।
పుంసామిహాస్తి నభయం ఖలు మృత్యుతో ఽ న్యత్
ధిక్కృత్య సంసృతి మిమా మభవం విరక్తః ॥ 14

శ్లో॥ స్వామిన్ కథం మమ భవార్ణవ లంఘనం స్యాత్
ఆయాస లేశరహితం వద తత్ర హేతుం।
శ్రుత్వాతు శిష్యవచనం రమణీయ మిత్థం
ప్రత్యుత్తరం గురురదాత్ కృత మందహాసః ॥ 15

Email : care@srichalapathirao.com Ph : +91 9886265225 / +91 8008539770

శ్లో॥ దేహేంద్రి యాసు హృదయాదిక చైత్య వర్గాత్
ప్రత్యక్ చితే ర్విభజనం భవవారి రాశేః ।
సంతారణేప్లవ ఇతి శ్రుతి డిండి మోఒయం
తస్మాద్ విచారయ జడా జడయో స్వరూపం ॥ 16

శ్లో॥ ప్రత్యక్ చితిర్వపురిదం నభవేత్ జడాత్మా
కుడ్యాదివత్ జడతయా ప్యసవో నచిత్సుః ।
నాపీంద్రియాణి కరణం కుత ఏవ చిత్స్యాత్
కుద్దాలకాదివదితి ప్రవిచారయత్వం ॥ 17

శ్లో॥ దృశ్యత్వతోన మనసశ్చ భవేత్ చితిత్వం
నాహం కృతిశ్చ పరిణామ వతేచితిస్యాత్ ।
బుద్ధేరచిత్వ మపిజన్మ వినాశవత్త్వాత్
చిత్తం చ దృశ్య మభిదిత్య నుచింత యత్వం ॥ 18

శ్లో॥ బుద్ధ్వా సమస్త మపి దృశ్య మచిత్సు రూపం
ప్రత్యక్చితించ నిజ రూప తయా విదిత్వా ।
దేహేంద్రియా ద్యఖిల సాక్ష్యహ మిత్య జస్రం
సంచింతయ వ్యపగతాఖిల సంశయస్సన్ ॥ 19

Email : care@srichalapathirao.com Ph : +91 9886265225 / +91 8008539770

శ్లో॥ దేహాదికం జగ దసద్జడ దుఃఖ రూపం
మయ్యద్వితీయ నిజబోధ సదాదిరూపే ।
సందృశ్యతే భ్రమవశాద్ గగనే నిరంశే
గంధర్వ పత్తన మివేత్యనుభావయత్వం ॥ 20

శ్లో॥ యా చిత్ర్వ భాత్వ మితి మేయ విభాసయిత్రీ
యత్సంక్ర మాత్ ఘుటపటాద్ యవభాసి కాధిః ।
ఆ బ్రహ్మకీట మహ మిత్యవభాస మానా
యాసైవ సంవిదితి చింతయ సంతతం త్వం ॥ 21

శ్లో॥ జాగ్రన్ముఖ త్రివిధ ధామసు సాక్షిణేయా
జాగ్రన్ముఖ త్రివిధ ధామ విలక్షణాయా ।
స్వప్నాద్యను స్మృతి బలాత్సత తైక రూపా
సైవాహమస్మి చితి రిత్యవ ధారయ త్వం ॥ 22

శ్లో॥ నోదేతి నాస్త ముపయాతి నవృద్ధిమేతి
నైవోపయాతి పరిణామ మపక్షయం వా ।
స్వాధ్యస్త సర్వజన నాది వికార సాక్షిణ్
ఏషా హిసంవిదితి చింతయ సంతతం త్వం ॥ 23

Email : care@srichalapathirao.com Ph : +91 9886265225 / +91 8008539770

శ్లో॥ ముచ్చేషతాం సమవలంబ్య సుతాది సర్వం
యేన ప్రియం భవతి తేన సుఖ స్వరూపః ।
దేహేంద్రియాది విషయ ప్రళయైక సాక్షీ
యస్యాత్ తతస్సఇతిమే నిజరూపమాస్వ ॥ 24

శ్లో॥ ఆదౌ త్వమేవ సదభూత విశేషరూపః
త్వత్తోదితం జగదిదం సవిశేష జాతం ।
త్వయ్యేవ తిష్ఠతి తథాత్వయి చావసానే
సంలీయతే జలనిధా వివ బుద్బుదాదిః ॥ 25

శ్లో॥ వ్యాపిత్వ హేతు బలతోన దిశాస్తిమేంతః
నిత్యత్వ హేతు బలతశ్చ న కాలతోంతః ।
సార్వాత్మ్య హేతు బలతశ్చ న వస్తుతోంతః
తస్మాదనంత మితిమే నిజరూప మాస్వ ॥ 26

శ్లో॥ ఏవం నిరంతర సమాధి వశాన్నిరాధిః
జ్ఞానాగ్నిదగ్ధ సహకారణ జన్మ బీజః ।
అవిర్భ వన్నిజ సుఖాను భవైక తృప్తః
బ్రహ్మైవ నూన మిహాసంభవ సిద్ధువం త్వం ॥ 27

Email : care@srichalapathirao.com Ph : +91 9886265225 / +91 8008539770

శ్లో॥ ఇత్థం గిరా విమలయా పరసౌఖ్య దాత్ర్యా
వాచాగురోర్వ్యమధి తాఖిల సంశయోఘః।
శిష్యస్సమాధి పరిశీలన తీక్ష్ణ దివ్య
జ్ఞానాసి ఖండిత భవాఖ్య విషద్రుమోభూత్ ॥ 28

శ్లో॥ స్వానందమ ప్రతిహతః పరిభుజ్యహర్షాత్
అశ్రుప్రపూర్ణ నయనః పులకాంకి తాంగః ।
శిష్యః సగద్గద మువాచ గురుం ఘృణాబ్ధిం
నత్వా తదంఘ్రియుగళం వినయోపయుక్తః ॥ 29

శ్లో॥ స్వామిన్ భవద్వచన దివ్య సుధాభిషిక్తః
స్వానంద మంజు నగరే విహరామి నిత్యే ।
అజ్ఞాన దుర్హృదమతీవ శితేన సమ్యగ్
జ్ఞానాసినా పరివితాయ సహోనుజాతం ॥ 30

శ్లో॥ గచ్ఛామి కుత్ర కిమహం కరవాణి కింవా
గృహ్ణామికింపరి జహామి మయి ప్రపూర్ణే ।
నిర్వ్యాజ్య సౌఖ్య జలధే పరిదృశ్యమానం
ఫేనాదికం జగదితి స్థిర నిశ్చయోమే ॥ 31

శ్లో॥ మాయా భిదోజలదరో జగదాఖ్యమంబు
వర్షత్వనేన మమచిద్వపుషః క్షతిః కా ।
లాభో ఽపి వాక ఇతి సంతత మాత్మరూపం
సంచింతయన్ స్థిరమతి ర్విహరామి నిత్యే ॥ 32

శ్లో॥ వాక్కాయ మానస భవం సకలం హి కర్మ
ప్రోక్తం శుభాశుభమయం న తతోస్తి భిన్నం ।
వాగాది సాక్షిణి కథం మయి నిర్మలే స్యాత్
కర్మద్వయం తదుదితం జననాది కంవా ॥ 33

శ్లో॥ వ్యావృత్త రూపమిద మేవ జగద్విభిన్నం
జ్ఞానం త్వభిన్న మనువృత్త తయాఖిలేషు।
జ్ఞానంచ భిన్నమితిచేత్ జడతాది దోష
ప్రాప్తిర్భవేచ్ఛ్రుతి శిరాంసి నతం నహంతే॥ 34

శ్లో॥ నైవేంద్రియాణి విషయేషు నియోజయామి
ప్రాగ్వాసనా వశతఏవహి తాని యాంతి ।
స్వాన్ గోచరాన్ ప్రతి మమాస్తిన సాక్షితాపి
సాసాక్ష్యభేద కవితాఖిలు సోఽ ప్య సత్యః ॥ 35

శ్లో॥ భేద్యోపి సాక్ష్యగత ఏవన సాక్షిణో మే
భేదస్య సాక్షిణి కథం ప్రభవేత్ సభేదః ।
భేదోస సుప్తిసమయే నుపలంభ నాచ్ఛ
సన్నాస్తి తాన ఇహ దృష్టతయా నవాచ్యా ॥ 36

శ్లో॥ విశ్వం సదేతదితి కార్యకరత్వ హేతోః
యద్యస్య సత్త్వ మిహసాధయితుం యతేధాః ।
తర్హ్యత్ర రజ్జు భుజగాద్యపి సద్బలాత్ స్యాత్
సత్యత్వ హేతురిదమాహు రచాధితత్వం ॥ 37

శ్లో॥ కీ దృగ్విధం జగదయే వదసత్త్వ చిత్వేద్
ఆకారహీనమితి పృష్ఠ వతేస్తి మహ్యాం ।
ప్రత్యుత్తరం కిమితి తే తవ మౌనమేవ
ప్రత్యుత్తరం భవతి మాంప్రతి జాల్మగచ్ఛ ॥ 38

శ్లో॥ జ్ఞానాగ్ని దగ్ధమపి భాతి జగద్విచిత్రం
యచ్ఛృధ్వని భ్రమవత్సవిశేషబోధాత్ ।
తస్మిన్ భ్రమే విమథిత్యేపి తద్దైవభాతి
దిగ్వత్యథో మమ చతద్వదతోన సత్తత్ ॥ 39

శ్లో|| భూమింజలే, తదపితేజసి తచ్ఛవాయో
తం వ్యోమ్ని తత్ త్రిగుణయాసహ మయ్యనంతే ।
పూర్ణేవిలాప్య పరిశిష్ఠ మఖండ సంవిత్
స్వానందరూపమను భూయ రమే హ మద్య ॥ 40

శ్లో|| అజ్ఞాన తన్నిరసనేమయి బోధరూపే
స్యాతాం కథం తిమిర తద్విరతే ఇవార్కే ।
బంధశ్చ మోక్ష ఇతి కల్పన మప్య సత్యం
భ్రాంత్యైవ భాత్యఖిల సాక్షిణి నిత్యముక్తే ॥ 41

శ్లో|| అరబ్ద కర్మణిచ భోగత ఏవనష్టే
ప్రాణాదయోపి మమ నోత్క్రమితుం సమర్థాః ।
తప్తాగ్ని నిష్ట జతువన్మయి పూర్ణబోధే
లీనా భవంతి నపునర్జన నాదికం స్యాత్ ॥ 42

శ్లో|| అమ్నాయ మస్తకసు సంస్కృత వైభవో ఽహం
వ్యోమ్నోపి పూర్ణ తమమూర్తి రహస్థితో ఽహం ।
సర్వాల యోహమహమాద్యవ భాసకో ఽహం
వాగాద్య గోచర సదోదిత సౌఖ్య కో ఽహం ॥ 43

Email : care@srichalapathirao.com Ph : +91 9886265225 / +91 8008539770